

6. Лебедев С. Б. Основы теоретической подготовки диспетчеров по обеспечению полетов: учебное пособие / Сергей Борисович Лебедев. – Киев, 2005. – 796 с.
7. Мальковская Т. А. Англо-русские соответствия в языковой структуре радиообмена в режиме общения пилот-авиадиспетчер: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.20 / Т. А. Мальковская. – Пятигорск, 2004. – 163 с.
8. Emery H. Plane English, Plain English / Henry Emery // English Teaching Professional. – 2008. – № 56. – P. 46–47.
9. ICAO Manual of Radiotelephony (Doc 9432 AN/925) / International Civil Aviation Organization. – Montreal, 2006. – 106 p.
10. Mell J. Language training and testing in aviation need to focus on job-specific competencies / Jeremy Mell // ICAO Journal. – 2004. – № 1. – P. 12–14.
11. Mitsutomi M. / Marjo Mitsutomi, Kathleen O'Brien // ICAO Journal. – 2004. – № 1. – P. 7–9.

Царёва Л. Лингвистические особенности английских радиотелефонных сообщений ATIS.

В статье проанализированы лингвистические особенности английских радиотелефонных сообщений ATIS гражданской авиации, которые подразумевают выявление их грамматических и лексических особенностей. Выяснено, что радиопереговоры авиационных специалистов, совершаемые во время выполнения управления воздушным движением, определяется большинством украинских исследователей английским подъязыком радиообмена, языком-посредником, называемым лингвистами авиационным радиотелефонным дискурсом. Английским авиационным сообщениям ATIS свойственна тенденция к сокращениям, усечениям и образованию аббревиатур, которые в большинстве используются для обеспечения экипажей воздушных судов необходимой метео и аэронавигационной информацией относительно погодных условий на аэродроме. В них наблюдается заметное количество причастий настоящего и прошедшего времени, небольшое количество герундиев, с помощью которых совершается передача информации относительно действующих ВПП и режимов их использования. Тенденция языка радиообмена к лаконичности, которая реализуется в насыщении аббревиатурами и сокращениями, объясняется тем фактом, что в процессе передачи и приема метеосообщений радиотелефонное общение должно соответствовать требованиям ICAO.

Ключевые слова: лингвистические особенности, подъязык, радиообмен гражданской авиации, сообщения ATIS.

Tsaryova L. Linguistic Peculiarities of English Radiotelephony Messages ATIS.

The article analyzes linguistic peculiarities of English Radiotelephony messages ATIS, which suppose singling out its grammatical and lexical specific character. It was found out that Radio Exchange conducted by aviation specialists during Air Traffic Control maintenance is named by major Ukrainian researchers as English Sublanguage of Civil Aviation Radio Exchange, Lingua Franca or English Aviation Radiotelephony Discourse. A variety of shortenings, abbreviations, which are mainly used to supply aircrew with necessary meteorological information of the aerodrome, is common for Aviation Messages ATIS. A noticeable number of Present and Past Participles, some Gerunds were found in ATIS messages. The language tendency to provide efficient, clear, concise and unambiguous communication, which comes into fruition through linguistic peculiarities of English Radiotelephony messages ATIS, meets the ICAO language proficiency requirements.

Key words: linguistic peculiarities, Sublanguage, Civil Aviation Radio Exchange, ATIS messages.

Оксана Щенка
(Маріуполь)

УДК 81'366

ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС У СУЧАСНИХ МАС-МЕДІА УКРАЇНИ

У статті розглянуто особливості воєнно-політичного дискурсу українських засобів масової інформації про конфлікт на сході України 2014 року. З'ясовано структурні і функціональні особливості воєнно-політичного дискурсу сучасних українських мас-медіа. Подано прагмалінгвістичний і соціокогнітивний аналіз текстів українських засобів мовної інформації, тематично пов'язаних із конфліктом на сході України 2014 року. Запропоновано системний опис

дискурсивних характеристик гiперконцепту «вiйна» як центрального поняття воєнно-полiтичного дискурсу. Розглянуто способи номiнацiї субконцептiв: «конфлiкт», «збройнi дiї», «учасники воєнних дiй», «зброя». Простежено вияв орієнтувальної та маніпулятивної функцiї воєнно-полiтичного дискурсу сучасних українських ЗМІ, акцентовано на воєнно-полiтичному дискурсі як на комунікативній технології впливу на масову свiдомiсть, потужнiї зброї інформацiйної вiйни, невід'ємнiї складовiї інформацiйних i психологiчних операцiї, що проводяться паралельно з бойовими дiями.

Ключові слова: воєнно-політичний дискурс, засоби масової інформації, орієнтуюча функція, маніпулятивна функція, масова свiдомiсть.

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних векторів сучасної когнітивної лінгвістики є опис дискурсу й аналіз його системотвірних ознак. Уперше термін «дискурс» до наукового обігу ввів американський лінгвіст З. Харріс у 1952 році. Проте на межі ХХ – ХХІ століть цей термін набуває широкої наукової інтерпретації і термінологічної багатозначності. Наприклад, швейцарський дослідник П. Серіо подає вісім дефініцій дискурсу [12, с. 26 – 27]. Російський лінгвіст М. Макаров виокремлює три типи координат визначення сутності дискурсу: з позицій формально або структурно орієнтованої лінгвістики – це утворення більш високого рівня, ніж речення, із боку функціональної інтерпретації – це вживання мови у всіх її різновидах, з точки зору ситуаційної інтерпретації – це втілення засобів мови в оточенні соціальних, психологічних і культурних обставин спілкування особистостей [6, с. 85]. У лінгвістиці тексту 70-их рр. термін дискурс уживався як синонімічний терміну текст. У 80-ті рр. з метою розмежування тексту та дискурсу використовувалось розрізнення аспектів: мовного і соціального, статичного і динамічного відповідно. [10, с. 250]. Нині текст і дискурс диференціюють, розуміючи під текстом об'єднану смисловим зв'язком послідовність знакових одиниць, основними властивостями якої є зв'язність і цілісність, а під дискурсом — різні види актуалізації тексту, розглянуті з погляду ментальних процесів і у зв'язку з екстралінгвальними чинниками [5, с. 162]. О. Селіванова подає такі дефініції терміна дискурс: 1) зв'язний текст у контексті численних супровідних фонових чинників – онтологічних, соціокультурних, психологічних тощо; текст, занурений у життя; 2) замкнена цілісна комунікативна ситуація (подія), складниками якої є комуніканти й текст як знаковий посередник, зумовлена різними чинниками, що опосередковують спілкування й розуміння (соціальними, культурними, етнічними і т. ін.); 3) стиль, підмова мовного спілкування; 4) зразок мовної поведінки в певній соціальній сфері, що має певний набір змінних [11, с. 119]. Отже, чіткого та загальновизнаного визначення поняття дискурс не існує. Нам видається більш прийнятним визначення цього складного поняття, запропоноване Ю. Степановим: «Дискурс – це «мова в мові»... Дискурс реально існує не у вигляді своєї «граматики» і свого «лексикона», а як мова взагалі. Дискурс існує переважно в текстах, проте в таких, за якими постає особлива граматика, особливий лексикон, особливі правила слововживання і синтаксису, – врешті-решт – особливий світ. У світі кожного дискурсу діють свої правила синонімічних замінів, свої правила істинності, свій етикет. Це «можливий (альтернативний) світ» у повному смислі цього логіко-філософського терміна. Кожен дискурс – це один із «можливих світів». Саме явище дискурсу, його можливість і є доказом тези «Мова – будинок духу» та, певною мірою, тези «Мова – будинок буття» [13, с. 44– 45]. Як зазначає В. Карасик, «дискурс – це багатозначний термін низки гуманітарних наук, предмет, який прямо або опосередковано передбачає вивчення функціонування мови» [3].

Ми розглядаємо дискурс у широкому розумінні як складне комунікативне явище, як усну мовленнєву дію, що має як соціальний контекст, який дає уявлення про учасників комунікації та їх характеристики, так і процеси створення і сприйняття повідомлення. У вузькому ж значенні дискурс – це зв'язана послідовність мовних одиниць, що створюється для слухача / читача в певний час, у певному місці, з певною метою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дискурс, дискурсивний аналіз стали предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних мовознавців. Визначальні риси дискурсу виділяють В. Дем'янков, Дж. Кук, П. Серіо та ін., категорійний аспект дискурсу аналізують В. Карасик, М. Макаров і т.д., диференціацію типів дискурсу відстежуємо в роботах Г. Почепцова, Ф.Бацевич, О.Шейгал та ін. Крім того, на сьогодні досліджено такі типи

дискурсiв, як педагогiчний [3], релiгiйний [4], полiтичний [14, 1], PR-дискурс [9], рекламний дискурс [15] тощо. Воєнний дискурс студiюється в роботах I. Жука (дослiджено воєнний дискурс преси про Кавказьку вiйну 1998 – 2000 рр.), А. Олянича (розглянуто презентацiйнi стратегiї у воєнно-полiтичному дискурсi), Н. Акульшиної (проаналiзовано проблеми номiнацiї та сфери застосування понять вiйськовий та воєнний дискурси з комунiкативно-прагматичної точки зору), Н. Денисової (виявлено систему комунiкацiї у воєнному дискурсi), Л. Виговського (охарактеризовано вiйськовий дискурс як комунiкативну сферу функцiонування вiйськових омофраз.) i т. д. Проте на сьогоднi воєнно-полiтичний дискурс сучасних українських засобiв масової iнформацiї залишається поза увагою лiнгвiстiв. Вiдсутнiсть системного вивчення воєнно-полiтичного дискурсу сучасної української преси i зумовлює **актуальнiсть** нашого дослiдження.

Мета статтi – аналіз воєнно-політичного дискурсу, репрезентованого в текстах української преси 2014 року.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1) системне вивчення воєнно-політичного дискурсу сучасної української преси;
2) вияв структурних i функцiональних особливостей заявленого дискурсу: прагмалiнгвiстичний, соцiокогнiтивний аналіз текстiв ЗМІ, тематично пов'язаних iз конфлiктом на сходi України 2014 р.

3) систематизацiя опублiкованого в українській пресi матерiалу про конфлiкт на сходi України 2014 р.

Матерiалом нашого дослiдження став дискурс української преси про конфлiкт на сходi України 2014 р.: статтi, iнтерв'ю, заяви уряду, виступи полiтикiв i вiйськових, надрукованi в газетах «Україна молода», «День», «Експрес», «Український тиждень» (перiод виходу: травень – серпень 2014 року).

Виклад основного матерiалу дослiдження. Воєнний дискурс належить до iнституцiйного (статусно-орiєнтованого) дискурсу, тобто такого, що передбачає спiлкування у заданих рамах статусно-рольових вiдносин. У нашiй роботi аналізуємо воєнно-полiтичний дискурс, який деякi науковцi називають воєнним дискурсом [2, 16]. Ми слiдом за А. Оляничем надаємо перевагу поняттю воєнно-полiтичний дискурс, оскiльки воєнний дискурс – це передусiм комунiкацiя вiйськових фахiвцiв, що передбачає вживання мiлiтаристської пiдмови, натомiсть воєнно-полiтичний дискурс передбачає звiти вiйськових перед пресою, iхнi вiдповiдi на питання мас-медiя iнформування населення про перебiг конфлiкту / операцiї з урахуванням полiтичних iнтересiв чинної влади. Воєнно-полiтичний дискурс являє собою комбiнацiю мовлення мiлiтаристського i полiтичного / евфемiнiзованого, мета якого полiтично обгрунтувати / виправдати проведення вiйськової операцiї.

Розглянемо особливостi воєнно-полiтичного дискурсу сучасних українських ЗМІ, оскiльки останнiм часом засоби масової iнформацiї в освiтленнi конфлiкту на сходi України посiдають одне iз цiльних мiсць в манiпуляцiї громадською думкою, суспiльною свiдомiстю, в iнформацiйних i психологiчних операцiях. Мовна комунiкацiя дедалi частiше стає сучасним, вiдносно недорогим та достатньо ефективним видом зброї. Тому дослiдження воєнного дискурсу ЗМІ дає можливiсть не тiльки описати його структурнi, функцiйнi та iншi особливостi, а й розкрити дискурсивнi характеристики манiпуляцiї суспiльною свiдомiстю, описати семантику та риторику iнформацiйних операцiй. Ставлення читачiв до учасникiв конфлiкту i до самого конфлiкту часто залежить вiд оцiнки, вiд версiй подiй, якi першими подали засоби масової iнформацiї, оскiльки останнi мають потужний манiпулятивний вплив на читача. Крім того, дискурс преси, зокрема воєнно-полiтичний, має й iнформацiйний, психологiчний та iдеологiчний, орієнтуючий вплив, проте, компонент манiпулятивностi є провiдним в орієнтуваннi суспiльної думки, що робить цiкавим опис мовної структури дискурсу преси про вiйну.

У воєнно-політичному дискурсi центральним поняттям виступає гiперконцепт «вiйна», який структурується системою таких субконцептiв, як 1) конфлiкт, 2) збройнi дiї, 3) учасники воєнний дiї; 4) зброя [16, с. 157]. Розглянемо способи, форми i прийоми номiнацiї й репрезентацiї кожного iз субконцептiв у текстах української преси.

Щодо субконцепту «конфлікт» важливо підкреслити, що події на сході України, описувані у сучасних ЗМІ не називають війною (лише в поодиноких публікаціях з'являється сполука *гібридна війна*), послуговуючись такими номінатами, як *антитерор*, *військова операція*, *збройний конфлікт*, *бої за незалежність України*, *АТО (антитерористична операція)*. Такі назви – це воєнно-політичні евфемізми, що лежать в основі воєнного дискурсу. Наприклад, *Щасливими нареченими стали десантники 79-ї окремої повітряно-десантної бригади Збройних сил України: 23-річний Руслан Ярош та 24-річний Олександр Пономарьов. Обидва хлопці повернулися в рідний Миколаїв із важкими пораненнями, отриманими під час проведення АТО під Червоном Лиманом.* (Україна молода, № 099 за 11. 07. 2014); *На думку Петра Порошенка, операція на Донбасі стала народженням справжньої української армії, а бої, що відбуваються зараз на сході країни, є боями за незалежність України* (Україна молода, № 098 за 10. 07. 2014); *Учора відновлено антитерористичну операцію на Донбасі* Україна молода, № 093 за 02. 07. 2014); *Утім наразі у всіх на вустах інша дефініція — гібридна війна. Саме до неї Росія вдалася на українському Донбасі* (Україна молода, № 094 за 03. 07. 2014). Отже, воєнно-політичні евфемізми – це не просто заміна слів чи понять, це, як видно із наведених прикладів, мовні конструкції із заданими ефектами впливу на масову свідомість. У таких конструкціях замість лексики з негативною конотацією вводиться нейтральна лексика, пор. *війна* → *військова операція, бої за незалежність України, АТО (антитерористична операція)*.

Субконцепт «учасники воєнних дій» відображає загальну соціальну поляризацію (ми / вони; свої / чужі), ілюструючи позицію автора статті та видавництва. Учасники воєнних дій на сході України – це МІ: *українські військовослужбовці, українська сторона, українська армія, воїни-визволителі, сили антитерору, українські вояки, наші бійці, сили АТО* (на приналежність до СВОЇ вказують прикметник «український», займенник «наші», експресивна лексика тощо); ВОНИ (наділені негативною характеристикою): *бандити, російські найманці, банда, ворог України, ворог демократичного способу життя, диверсанти, терористи, сепаратисти, бойовики, незаконні збройні формування (НЗФ), терористична зараза, російські окупанти, загарбники*. Наприклад: *Українська сторона змогла дати відсіч терористам. Втрат серед українських військовослужбовців не було* (Україна молода, № 099 за 11. 07. 2014); *Бойовики мінували автомобільні та ґрунтові дороги, по яких, імовірно, пересуватимуться підрозділи сил АТО* (Україна молода, № 099 за 11. 07. 2014); *Російські найманці також продовжують диверсії, підриваючи залізничні колії, мости та навіть контактні лінії. Але роблять це, швидше, від безсилля і відчуття близької поразки.* (Україна молода, № 097 за 09. 07. 2014); *Одним із головних завдань українських військ у зоні антитерористичної операції (АТО) є блокування та ізоляція району, де діють незаконні збройні формування (НЗФ) терористів. Адже зупинити розповсюдження терористичної зарази, а в подальшому і гарантовано знищити її можливо лише тоді, коли вона надійно локалізована* (Народна армія №34 (5267) 24 липня 2014 р.); *Російські окупанти роблять усе можливе задля того, щоб зірвати домовленості про припинення вогню на Донбасі і звинуватити у цьому українську сторону* (Україна молода, № 132 за 10. 09. 2014). Наведені приклади є наочною ілюстрацією того, що воєнний дискурс структурується за принципом бінарної опозиції. Підтвердженням цього є також позиція О. Селіванової, яка стверджує, що «мова воєнного дискурсу театралізована, навіть карнавалізована, насичена знаками вербальної агресії, міфологемами, серед яких найголовніша свій – чужий: свій – позитивний, правильний; чужий – поганий, неправильний, ворожий і небезпечний [9, с. 258–259]. Наведена лексика на позначення учасників конфлікту ВОНИ (*бандити, російські найманці, ворог України, ворог демократичного способу життя, диверсанти, терористи, сепаратисти, бойовики, російські окупанти, незаконні збройні формування*) сприяє формуванню у читача певного стереотипу: терористи, сепаратисти – це або росіяни, або проросійськи налаштовані українці, а також «підводить» читача до висновку – росіянин – це ворог, усе російське – вороже.

Субконцепт «збройні дії» номінується у сучасних українських ЗМІ також з урахуванням опозиції МІ – ВОНИ. Наприклад, *А в ніч на суботу 80-та окрема аеромобільна бригада львівських десантників знищила велику колону бойовиків, що рухалась від Суходольська до Луганська* (Україна молода, № 112 за 05. 08. 2014); *Кільце навколо міста шахтарів*

стискається: за останні дні сили антитерору звільнили Новий Світ, Мар'їнку та Ясинувату (Україна молода, № 112 за 05. 08. 2014); Відтак учора речник інформаційного центру РНБО Андрій Лисенко заявив, що силовики повідомлять про операцію щодо звільнення Луганська і Донецька лише після її завершення. Тим більше що для **«зачистки»** цих обласних центрів від терористів потрібна велика **підготовча робота** (Україна молода, № 114 за 07. 08. 2014); **Прикордонники збили ще два безпілотники**, що вели розвідку дислокації сил АТО (Голос України № 140 (5890) 25 липня 2014 р.); До речі, минулої п'ятниці за кілька годин до оголошеного перемир'я бійці «Азова» разом із підрозділами ЗСУ та прикордонниками **героїчно відстояли** Маріуполь, адже ворог **намагався захопити** побільше території до початку припинення вогню (Україна молода, № 132 за 10. 09. 2014); Бойовики на Донбасі **викрадають** медиків, **грабують** і **нищать** медичне обладнання в лікарнях та **ставлять під загрозу** можливість отримання цивільним населенням медичного обслуговування, повідомляє Міжнародна правозахисна організація Human Rights Watch (HRW) (Україна молода, № 114 за 07. 08. 2014). Відповідно **«збройні дії» українських військових – МИ – знищили, визволили, зачистили, збили, героїчно відстояли; збройні дії бойовиків – ВОНИ – викрадають, грабують, нищать. Через опозицію МИ – ВОНИ у заявлених субконцептах реалізується стратегія контрасту. Така стратегія реалізує дві функції: риторичну, тобто привертає увагу до учасників контрасту, та семантичну – підкреслює позитивні та негативні оцінки людей, їхніх дій і т. д.**

Воєнно-політичний дискурс, представлений у сучасних українських ЗМІ, є потужною зброєю інформаційної війни, яку Г. Почепцов визначає, як «комунікативну технологію впливу на масову свідомість з короткочасними та тривалими цілями» [8, с. 20]. Розглянуті нами субконцепти доводять, що воєнний дискурс, представлений в українських ЗМІ репрезентує образ захисника Вітчизни, який, застосовуючи таку ж зброю, як і ворог, захищає, звільняє, «зачищає» рідні землі. Натомість ворог, внутрішній і зовнішній, захоплює, знищує, грабує, провокує, несе зло і смерть. Таким чином реалізується комунікативна функція воєнно-політичного дискурсу: формується ненависть до ворога, страшний гнів читача, народних мас. Цей гнів спрямовується на супротивника і допомагає отримати перемогу, оскільки поряд з традиційними формами війни (атаки, штурми, маневри і т. д.) існують ще й інформаційні та психологічні війни, які виявляються дуже ефективними для перемоги.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, робимо висновок, що сучасні українські мас-медіа певною мірою контролюють воєнний конфлікт на сході України, пропускаючи його крізь себе й акцентуючи увагу на окремих елементах, моментах, подіях, надаючи перевагу одним та знижуючи цінність інших. Саме ЗМІ обирають пріоритетні, «необхідні» для читача теми, погляди, позиції. Відтак на читача впливає саме той воєнно-політичний дискурс, з яким він «знайомиться» у засобах масової інформації. Це і є орієнтуюча функція воєнно-політичного дискурсу мас-медіа. Сьогодні воєнно-політичний дискурс українських ЗМІ концентрує увагу на подіях, що відбуваються на Донбасі, визначаючи пріоритетність цих подій, орієнтуючи українців на підтримку, допомогу сходу задля перемоги. Відповідно народ зорієнтований на боротьбу з ворогом (терористами, сепаратистами, російськими найманцями), пряму й непряму (від безпосередньої участі в боях до відмови купувати «ворожі» російські товари). У цьому полягає маніпулятивна функція воєнно-політичного дискурсу сучасної української преси.

Перспективи дослідження полягають у подальшому систематичному вивченні воєнно-політичного дискурсу українських/іноземних мас-медіа у порівняльному аспекті, а також у простеженні кваліфікаційних ознак воєнно-політичного дискурсу як невід'ємної складової інформаційних і психологічних операцій, що проводяться паралельно з бойовими діями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демьянков В.З. Политический дискурс как предмет политологической филологии / В.З. Демьянков // Политическая наука. Политический дискурс: История и современные исследования. № 3. – М. : ИНИОН РАН, 2002. – С.32 – 43.
2. Жуков И.В. Война в дискурсе современной прессы [Электронный ресурс]. URL: http://www.teneta.ru/rus/ii/iliazhukov_war.htm
3. Карасик В.И. Характеристики педагогического дискурса // Языковая личность: аспекты лингвистики и лингводидактики: Сб. науч. трудов / ВГПУ. Волгоград, 1999а. – С. 3 – 18

4. Карасик В.И. Религиозный дискурс // Языковая личность: проблемы лингвокультурологии и функциональной семантики: Сб. науч. трудов / ВГПУ. Волгоград, 1999б. – С. 5 – 19
5. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Підручник [вид. 2-ге, виправл і доп.] / М.П. Кочерган. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006. – 464 с.
6. Макаров М.Л. Основы теории дискурса / М.Л. Макаров. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. – 280 с.
7. Олянич А.В. Презентационная теория дискурса : Монография / А.В. Олянич. — Волгоград : Парадигма, 2004. — 507 с.
8. Почепцов Г.Г. Теорія комунікацій / Г.Г. Почепцов. – 2-ге вид., доп. – К.: ВЦ "Київський університет", 1999. – 308 с.
9. Русакова О. Ф. PR-Дискурс: Теоретико-Методологический Анализ / О. Ф. Русакова, В. М. Русаков. Екатеринбург: Институт философии и права УрО РАН-Институт международных связей, 2008. – 282 с.
10. Селіванова О.О. Основы теорії мовної комунікації: Підручник / О.О. Селіванова. – Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. – 350 с.
11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 119 с.
12. Серю П. Квадратура смысла: Французская школа анализа дискурса: Пер. с фр. и португ. / Общ. ред. и вст. статья П. Серю; предсл. Ю.С. Степанова. – М. : ОАО ИГ «Прогресс», 1999. – 416 с.
13. Степанов Ю.С. Альтернативный мир, дискурс, факт и принципы причинности / Ю.С. Степанов // Язык и наука конца XX века : Сб. статей. – М.: РГГУ, 1995. – С.35 – 73.
14. Шейгал Е.И. Политический дискурс в России / Е.И. Шейгал. – М. : Диалог-МГУ, 1999.– 245 с.
15. Шукало І.М. Англomовний компютерний рекламний дискурс (мовознавчий аспект) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.М. Шукало. – Київ. нац. лінгв. ун-т. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2011. – 113 с.
16. Юсупова Т. С. Структурные особенности военного дискурса // Известия Самарского научного центра РАН. Выпуск «Педагогика и психология», «Филология и искусствоведение» – Самара: Изд-во СамНЦ РАН, Том 11, Номер 4 (4), 2009. – С. 1055 – 1057

Щенка О. Военно-политический дискурс в современных масс-медиа Украины.

В статье рассмотрены особенности военного-политического дискурса украинских средств массовой информации о конфликте на востоке Украины 2014 года. Определены структурные и функциональные особенности военного-политического дискурса современных украинских масс-медиа. Представлен прагмалингвистический и социокогнитивный анализ текстов украинских средств массовой информации, тематически связанных с конфликтом на востоке Украины 2014 года. Предложено систематическое описание дискурсивных характеристик гиперконцепта «война» как центрального понятия военного-политического дискурса. Рассмотрены способы номинации субконцептов «конфликт», «участники военных действий», «оружие». Исследовано проявление ориентирующей и манипулятивной функций военного-политического дискурса современных украинских СМИ, акцентировано внимание на военно-политическом дискурсе как на определённой коммуникативной технологии воздействия на массовое сознание, мощном оружии информационной войны и неотъемлемой составляющей информационных и психологических операций, проводимых параллельно с боевыми действиями.

Ключевые слова: *военно-политический дискурс, средства массовой информации, ориентирующая функция, манипулятивная функция, массовое сознание.*

Shchepka O. Military-Political Discourse in Modern Mass Media in Ukraine.

The article considers the features of military-political discourse Ukrainian media about the conflict in the east of Ukraine, 2014. It is identified structural and functional features of the military-political discourse of modern Ukrainian media reports, and presented pragmalinguistic and socio-cognitive analysis of texts Ukrainian mass media thematically related to the conflict in the east Ukraine, 2014. We propose systematic description of the discursive characteristics of hyperconcept «war» as the central concept of the military-political discourse, and examine ways of nomination of subconcept «conflict», «combatants», «weapon». The manifestation of the orienting and manipulative functions of the military-political discourse of modern Ukrainian media is investigated. The attention is focused on the military-political discourse as a certain communicative technology which influences on the mass consciousness, as a powerful weapon of the information war and an integral part of information and psychological operations conducted in parallel with combat operations.

Key words: *military-political discourse, media, orienting function, manipulative function, mass consciousness..*